

11. maj 2024

UPA2024/35

Forslag til: Inatsisartutlov om fiskeri

(Naalakkersuisoq for Fiskeri og Fangst)

(Det talte sprog gælder)

Oversat. Den grønlandske version er gældende.

Til andenbehandlingen af forslaget til fiskeriloven vil jeg fremsætte følgende udtalelse på vegne af Siumut.

Efter førstebehandlingen her i Inatsisartut ønsker jeg at udtrykke min tak til medlemmerne af Fiskeriudvalget og til de mange, der har bidraget betydeligt til behandlingen af sagen i udvalget. Siumut ønsker også at udtrykke sin tak til de mange, der er blevet indkaldt til udvalget og har bidraget til udvalgets arbejde.

Vi ønsker at benytte denne lejlighed til klart at kommunikere til samfundet og vores partifæller i Siumut, at arbejdet med forslaget til den nye fiskerilov er i overensstemmelse med Siumuts grundværdier og de beslutninger, der blev truffet på Siumuts landsmøde. Derfor understøtter forslaget Siumuts målsætning om, at det grønlandske folk skal have ejerskab over deres ressourcer og opnå større økonomiske fordele gennem bedre udnyttelse af disse. Dette medfører en afvikling af et system, hvor enkeltpersoner eller få virksomheder alene kan kontrollere samfundets ressourcer, hvilket vil fremme en mere retfærdig fordeling og udnyttelse af ressourcerne blandt flere erhvervsaktører.

Siumut mener, at forslaget til fiskeriloven grundlæggende ikke har ændret sig siden førstebehandlingen. Siumut er tilfreds med, at følgende hovedpunkter stadig er bevaret i lovforslaget:

- Ressourcerne tilhører samfundet
- Det grønlandske folk skal have fuldt ejerskab og kontrol over deres ressourcer - naturligvis
- Der skal ikke være koncentration af kvoter hos enkelte aktører
- Allokeringer af kvoter skal ikke fra de politisk valgte organer
- Fiskeriet skal over tid kunne drives på en bæredygtig måde, der også kommer den næste generation til gavn

- Fiskeriet skal være økonomisk levedygtigt og skal kunne generere vækst og innovation
- Utidig politisk indblanding i den daglige drift af virksomheder skal ikke ske
- Der skal indsamles løbende data om fiskeriet, og der skal være åbenhed i forvaltningen
- Kvotekonzentrationer til enkeltpersoner eller virksomheder på ubestemt tid må ikke kunne finde sted
- Fiskere i det fiskerige område, først i forvaltningsområde 47, skal kunne overgå til IOK, og derved gives mulighed for økonomisk uafhængighed og mulighed for reel vækst
- Den samlede mængde af tildelte kvoter skal have en klar øvre grænse, og der skal reguleres på besiddelser af indirekte kvoteandele
- Der skal være særlig opmærksomhed på modernisering af det kystnære fartøjer og der skal ske en støtte til unge, der ønsker at indtræde i erhvervet. Der bør kunne stilles garantier fra Selvstyret vedrørende finansiering
- Det skal sikres, at arbejdspladser på land skal kunne opretholdes.

Under førstebehandling i Inatsisartut understregede vi blandt andet det vigtige i, at Grønlands fiskeressourcer ejes fuldt ud af det grønlandske samfund som helhed. Derudover at det skal sikres, at fiskeriet gavner det grønlandske økonomisk maksimalt, og at der etableres klare og robuste grundlæggende krav i fiskerisektoren. At øge værdikæden af vores marine ressourcer for Grønland er en uundgåelig og hovedprioritet for Siumut. Det er afgørende at fremme, at vores fiskeri bidrager stigende til det grønlandske folks økonomiske velstand. Det er afgørende at reformere fiskeriloven nu, for Grønland og dets folk.

Forslaget til fiskeriloven vil samlet set bevæge os væk fra indgroede og nuværende vanetænkning. Det vil åbne for muligheden for, at grønlandske fiskere, der ønsker det, kan få adgang til globale markeder. Kystnære fiskere vil ikke længere alene være i den situation, at de alene skal tilføre værdi og skabe større eksportindtægter af deres produkt gennem andre virksomheder. Muligheden for at drive fuldt uafhængig handel vil blive en mulighed, for de som vælger det til.

Fra Siumuts side er vi overbeviste om, at fiskere har et ønske om at innovere, og derfor vil bevæge sig til en mere stabil økonomi. Det er vi ikke i tvivl om.

Vi holder stadig fast i disse ord.

Under arbejdet med lovforslaget i udvalget er der blevet taget højde for mange overvejelser. Siumut har også understreget, at det vil være nødvendigt lige fra førstebehandlingen af lovforslaget. Siumut har bemærket, at store, etablerede virksomheder fører intensiv lobbyvirksomhed omkring lovforslaget med argumenter, der angiveligt skal varetage samfundets

interesser. Siumut tillægger det stor betydning, at de bekymringer eller forbedringsforslag der bliver udtrykt, indebærer modtagelse af bedre alternative forslag fra oppositionen i forhold til det foreslåede lovforslag.

Vi har dog ikke set forslag der forbedrer vilkårene for det grønlandske samfund og for mange fiskeres vilkår. Derimod ser det ud til, at retorikken ofte kun har til formål at styrke enkeltpersoner eller enkelte virksomheder uden at forbedre situationen for de kystnære fiskere. Derfor skal Siumut understrege sin klare position om, at vi ufortrødent fortsat forsvare fiskernes interesser og uden at vige.

Vi værdsætter diskussioner og meningsudvekslinger og arbejder med lydhørhed til vores omgivelser for at finde bedre løsninger. Siumut er altid beredt på at bevæge sig. Vi vægter dog i Siumut, at debatten skal være baseret på konkret substans og realiteter, og ikke blot formodninger.

Den betænkning der ligger foran os, peger på flere forbedringer og løsningsforslag siden lovforslagets førstebehandling. Nogle af disse vil jeg nævne her:

Fra Siumuts side bemærker vi, at alt imens det er vigtigt at øge friheden og forbedre mulighederne for de kystnære fiskere, samtidig har været proportionelt mere bevågenhed om de store etablerede virksomheder, og at der i overgangsperioden vil blive nødvendigt med betydelige justeringer af de vilkår, der gælder for Royal Greenland.

Vi vil benytte denne anledning fra Siumuts til klart at tilkendegive, at vi ikke godkender Royal Greenlands årsresultat, og at vi tydeligt har tilkendegivet overfor Naalakkersuisut, at virksomheden skal ledes i en mere ansvarlig retning med henblik på at optimere dens drift. Derudover har vi det krav, at virksomhedens domicil i Danmark lukkes snarest muligt. Vi forventer også, at den hidtil mislykkede praksis på det globale marked nødvendigvis må få konsekvenser, og at der skal ryddes op. Siumut forventer, at Naalakkersuisut vil træffe de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at borgere, herunder mange fiskere og utallige familier, ikke oplever ulemper.

Det er af stor betydning for Siumut at understrege, at de kystnære fiskere ikke må stilles ringere ved fratagelse deres salgssteder, og at arbejderne ligeledes ikke må stilles dårligere. Derfor er det nødvendigt i lovforslaget, at Royal Greenland pålægges forpligtelser og etablerer en overgangsordning, for at sikre stabilitet og tryghed for alle. Siumut mener, at samarbejdet og medejerskab med de lokale fiskere skal udvikles og styrkes, f.eks. i steder som Avanersuaq, Kullorsuaq, Nuussuaq og Nutaarmiut. Siumut er overbevist om, at forbedrede økonomiske vilkår for de kystnære fiskere i fremtiden vil føre til, at flere fiskere overtager disse produktionsenheder.

Under overgangsperioden ser Siumut det dog som uundgåeligt, at Royal Greenland fortsat har en særstatus, men understreger også, at denne position gradvist skal nedtrappes over tid.

I udvalget har nogle af de fremhævede punkter også opnået tilslutning fra Siumut, nemlig at de fiskekvoter, som i dag overføres til anvendelse i EU, i fremtiden skal overføres til landets egne borgere, hvilket Naalakkersuisut opfordres til at arbejde for. Siumut mener, at de fisk der er tale om, har en højere værdi end de investeringer, der kommer fra EU, og at vi selv skal arbejde for at drage fordel af dem.

Siumut har noteret sig, at forvaltningsområde 47 har været centrum for megen debat og Siumut finder det afgørende, at området fortsat administreres i tre separate forvaltninger, som det sker i dag. Det er det område, der som det første vil opleve en overgang fra olympisk fiskeri til IOK, for dem der ønsker det.

Da vi har sat os det mål at øge fiskeriets direkte økonomiske betydning for Grønland, kan vi ikke overse behovet for at etablere tilsvarende uddannelsesinstitutioner. Siumut mener, at der er et stort behov for en uddannelsesinstitution for at højne kvaliteten af vores produkter, og dette bør tages alvorligt og realiseres gennem politiske tiltag. Siumut ser Grindavik i Island som en inspirerende model for en sådan institution, og opfatter etableringen af en lignende institution som presserende.

Under arbejdet i udvalget har Siumut bemærket, at det kan være problematisk at opretholde kravet om en fangstrate på 85 %, da fiskerne i visse år kan drive deres virksomhed mindre effektivt af forskellige årsager. Derfor har udvalget krævet, at Naalakkersuisut skal sørge for at sænke denne grænse til 75 %.

Når det handler om arbejdspladser på land, er det essentielt for Siumut at sikre, at virksomhederne opererer under rimelige rammebetingelser. Derfor ser vi en fordel i at hæve landingspligten fra 25 % til 30 %. Siumut er overbevist om, at dette vil bidrage til et mere stabilt og robust fundament for industrien.

Efter førstebehandlingen af forslaget den 11. april har Siumut nøje fulgt den offentlige debat og ser debatten som sund, nødvendig, vigtig og retningsgivende for samfundet. Vi bemærker, at store virksomheder tjener godt på vores fælles ressourcer, hvilket er gavnligt, og det værdsætter vi. I Siumut vægter vi højt, at det ikke kun skal være få virksomheder, der profitabelt udnytter vores fiskeressourcer.

Vi har brug for flere veldrevne og innovative virksomheder. Med dette mål for øje har Siumut bemærket, at de kystnære fiskere også er interesserede og motiverede for at deltage. Det er på tide at give dem flere muligheder. Det er tid til at give dem den fulde frihed.

Til de kystnære fiskere, der nu skal igangsætte deres økonomiske udvikling under frihed, mener Siumut, at Naalakkersuisut må give garantier for at understøtte overgangen. Derfor opfordrer vi Naalakkersuisut til at sikre, at ikke en eneste kystnær fisker bliver efterladt i overgangsfasen, og til at igangsætte initiativer for finansiel støtte og garantier, hvis det skulle blive nødvendigt.

Siumut mener, at der er tre meget vigtige elementer i lovforslaget: For det første, at ressourcerne tilhører det grønlandske folk; for det andet, at der skal ske en øget fordeling af kvoter til det udenskærs fiskeri; og for det tredje, at de kystnære fiskere skal have lige muligheder som andre aktører for at forbedre deres indtjening.

Siumut er forberedt på, at der kan være behov for særlige tiltag for de kystnære fiskere, der er bundet til virksomheder for at drive deres fiskeri. Hvis lovens intentioner skal realiseres, mener Siumut, at det er nødvendigt at tage særligt hensyn til denne situation.

Først og fremmest forventer Siumut, at de kystnære fiskere, der som følge af pengeinstitutternes tøven med investeringer har været nødsaget til at finde andre løsninger, vil finde nye veje gennem fornyede aftaler.

Hvis aftaleretten i øvrigt er fulgt i de allerede indgåede aftaler skal det klart fremgå, hvad aftalen omfatter, hvilke muligheder der findes for ændringer og hvilke betingelser der gælder ved en opsigelse. En aftale kan ikke håndhæves, hvis den er indgået under tvang, udnyttelse af en svagere part, vildledning eller misforståelser.

Siumut forventer, at hvis fiskere, der allerede er bundet af aftaler, skulle blive ugunstigt stillet af virksomheder, vil Naalakkersuisut være forberedt på at implementere alternative løsninger.

SIK's pensionsfond SISA har udtalt, at fonden har begrænset kapacitet til at yde finansiel støtte, men vi kan alle blive enige om, at vi uanset begrænsningerne har brug for dem. Siumut mener, at medlemmer af SIK, der arbejder i forskellige erhverv, såsom på landbaserede virksomheder og i fiskerisektoren, selvsagt er uundværlige. Derfor ønsker Siumut, at Naalakkersuisut i forbindelse med reformen også sikrer, at disse arbejdspladser ikke lider unødigt last.

Ikke mindst i overgangsfasen.

Endelig forventer Siumut, at vedtagelsen af lovforslaget vil føre til vigtige opdateringer af forskellige bekendtgørelser. Dette omfatter en revision om udstedelse af fiskerilicenser for at

indføre tidsbegrænsninger samt en opdatering af regulativerne om bemanning og skibsofficerer. Målet er at sikre en hurtigere overgang til, at 90 % af besætningen er herboende, med det endelige mål om at nå 100 %.

Før lovforslaget går til tredje behandling, ønsker Siumut, at det sendes tilbage til udvalget. Her skal der især fokuseres på spørgsmål såsom flytningen af basislinjen fra 3 sømil til 12 sømil og en grundig undersøgelse og afklaring af finansieringsbehovene. Vi prioriterer og finder det afgørende, at de mange kystnære fiskere, som er bundet til større virksomheder, opnår frihed og sikkerhed.

Siumut har tillid til fiskerne og er overbevist om, at muligheden for direkte eksport til markeder vil blive benyttet af fiskerne til at forbedre deres økonomi og fremme deres udvikling.

Karl Tobiassen
Siumut